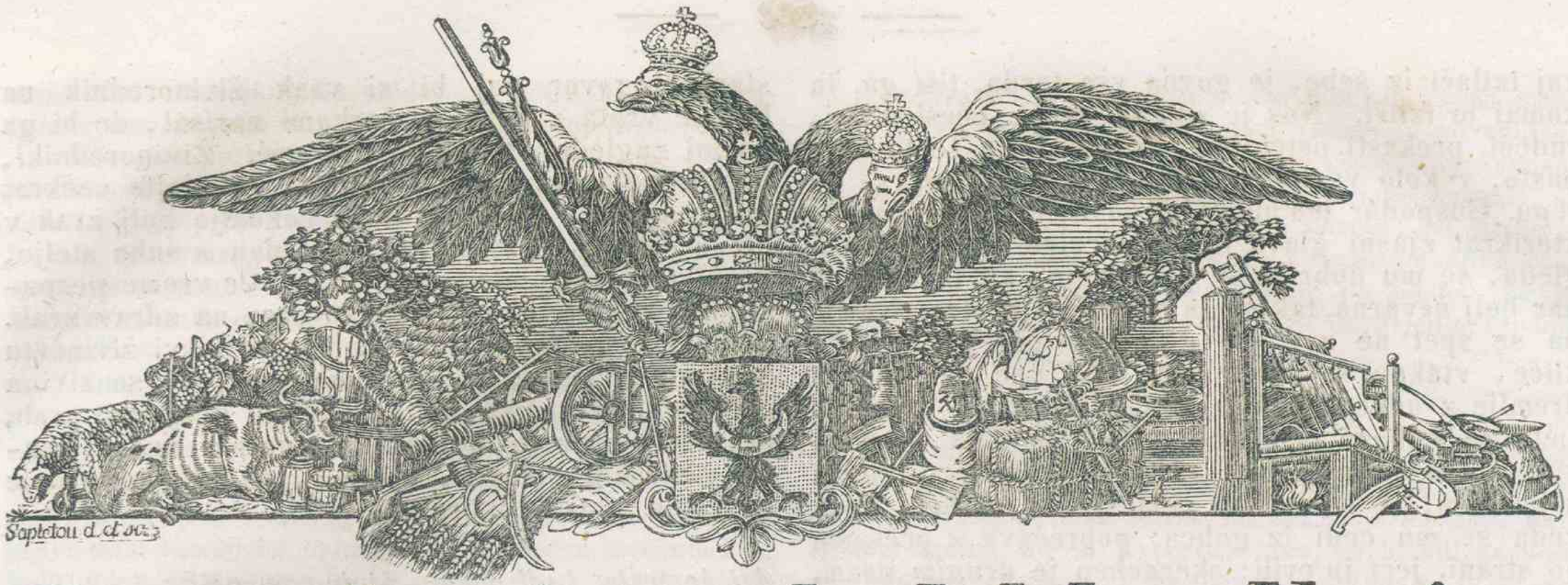

Kmetijske in rokodelske Novice.

Na svitlobo dane od c. k. krajnske kmetijske družbe.

Tečaj V. | *V srédo 26. velikiga travna 1847.* | List 21.

Zdravica.

Njih ces. kralj. visokosti, Nadvojvodu

JOANU,

pri slovésni gostíi 20. velikiga travna, dani od udov družb, kterih varh so Njih visokost.

Sestríce štíri *) pridejo
V Ljubljano na gostijo,
De s serčno vse ljubéznijo
Očeta počastíjo.

In venec krasen pred očí
Iz cvetja domačije
Vsaktéra *Njemu* položí,
Zdravíco *Mu* napíje:

Bog živi *Te*, ki nam živíš
U srečo našo pravo,
De dolgo *Tvojga* roda bliš
Se edíni z našo slavo.

In ko od ust do ust gredò
Priserčni *Mu* napivi;
Vsih Krajncov serca molijò:
Bog **Janeza** *nam živi!*

Tudi same krompirjeve kalí saditi,

namesto celiga ali na kosce zrezaniga krompirja je pràv.

Kar so Novice že enkrat povedale, sta nam v četertek pri velkim zboru naše kmetijske družbe tudi gospoda Moro in Laner, slavna kmetovavca iz Koroškiga, poterdíla in nas še clo nagovorila, de bi kmetam svetovalí, tudi krompirjeve kalí saditi, kér se rade primejo in tudi dovelj krompirja obrodijo.

Po takim ravnanji se

1) veliko semena ohrani, kér vsak krompír čez zimo več kalí požene, ki so na spomlad za saditev pripravne;

2) če na spomlad posajeni krompir na njivah vès ne požene in prazni prostori ostanejo, se temu lahko pomaga, če se nekteri kupčki, kjer krompir poganja, izkopljejo, mu kal ali poganjki tikama očes odtergajo in v zemljo vsadijo na tiste kraje, kteri so prazni ostali. To se zamore clo mesca rožniga cveta zgoditi; ni prepozno. Krompir bo pa spet nove kalí pognal;

3) če toča polje pobije, se da taka kal včasih tudi s pridam zopet posaditi.

Poskusite, ljubi prijatli, kar je skušnje vredniga.

Š.

*) Namreč: *Kmetijska, obertniska, zgodovinska* in *zemljoslovska* družba na Krajnskim.

Pasja stekljína.

Akoravno se vsaki čas leta pasja stekljína primeri, pozimi, spomladi, poleti in v jeseni, se je je vunder poletniski čas nar bolj bati. Torej bomo svojim bravcam popolni poduk podali, kakó se pasja stekljína spozná in kakó zoper njo ravnati.

Stekljína, strašna pasja bolezen, popada sama po sebi le pasji in mačji ród vsaciga plemena, spola in starosti, in vse živali pasje in mačje narave, to je, lesjaka, lesíco, volka, volkulo, in take. Popade pa tudi in se vcépi drugim ne pasjim živalim, in še ljudém, po stéklim vgrizku, ali oblizku, ali po oslinku ranjene kože. — Učeni lekarji imenujejo veliko stekljín vsako po svojim perimku posebej na drobno, mi pa v svojo potrebo hočemo bolj na debelo trojno stopnjo pasje stekljíne popisati, in nje strašno podóbo vam pred očí postaviti, eno hujši od druge, ki se slednja po svojih znamnjih loči od druge, in lahko pozná.

O pervi nar manjši stopinji stekljíne je pes nekako žalosten, otóžen, mertvičen; tiho renčí, in njergá, je lén, ne mara za besede gospodarjeve, ne miga z répam, bojí se svetlobe, po kotih se potíka. Ne laja, le renčí in herpa, očesí ste mu kalni, rép in ušesa mu visijo, ne jé rad; téka in zijá z gobcam, hapa in hlastá po sapi, iše hlada; skače ohladit se v vodo. Tak ne ugrizne, če ga ne zdražiš: pa nevaren je, upati mu ni. — Taka je tiha stekljína; ali skernobna in žalostna je: nič mu hudiga ne vidiš, in bóžaš ga še, zaupaš mu, pa ti jo zasadí pošastno smert.

Druga stopnja stekljíne je bolj očitna. Ob taki je pes v čevih ves zapert, ima vročíno, akoravno

kaj iztlači iz sebe, je govna vsa terda, tiší ga, in komaj jo iztiší. Nos je suh in vróč, očesi kalni, rudeči, prekasti, ostekljeni. Laja malo in še to hrépasto, v kolo vertaglávi, in se hlastá in šavsa po répu. Gospodár mu nič kaj ni mar; če se mu znabiti kterikrat zjasni glava in se mervico zvé, ga pogleda, se mu dobríka in perkupuje, ali ta doba je nar bolj nevarna, takrat ga nar rajši ugrizne. Kmalo pa se spét ne zvé, in gospodár naj ga še takó kliče, vtakne se mu v kót. Nič več ne spi, le dremlje z odpertima očésama, in se straši dremaje. Léta za muhami in metulji, hapa po njih, popada kuretno in drugo perutnino. Liže si gobec, ploská z jezikam, se krémži in viha sgorni žnábel, čista voda se mu cedí iz gobca; popréčava z očésama po strani, ječí in cvili; skernoben je drugim psam, igrá z njimi, pa jih naglo popade. Zadnjič mu je gospodár neznan, ne mara, ne čisla ga več.

Nar strupeniši stekljína pa je taka le: Pes je zmiram plašneji, nepokojniši, očesi mu po divje stermite, okróg čelusti in očí otéka; jezik je rudeč, vnét, ali pa svinčenast, se mu zatrepetáva, visi iz gobca, vedno zijá. Hodi, tava, glavo obéša, se opotéka, pada ob tla, pa se spet pobéra. Ne laja, zarenčiva, zarohniva; ogluši, zavman ga kličeš; če pa še kaj sliši, ti bo le glavo po strani troho zavil. Beží in bojí se včasih, pa (dobro si v glavo vtisnite!) ne vselej vode, mokriga, in vsiga svetliga. Malo jih je, de bi vodo pili, pa so vunder, ki se jim ne merzí, in ki jo radi hlastajo. — Zdaj se pes nič več ne vléže; tava, gléda in préka po strani s pobitim križem, s potepenim répam med stégni. Hujša in tanjša se. Konec pa je skorej vsaciga drugačen: so ki jih kóle, grize, ki divjajo in razgrajajo pred smertjo; so pa tudi, ki jo pràv mirno sklénejo. Večidel steklim psam svinčenast jezik visi iz góbca, in nekterim péne tečejo, in solzé derejo, in dlaka se jim šetíni; psi mu bežé, on pa omedleva, péša, tava, opotéka se, in božjast ga zlomi. Ne preživi vsak vseh teh stópinj, marsikteri doide po tihi stekljíni, ki se mu malo pozná; pa vsaciga naposled hudo suče, vsak poječava, tuli, je božjasten, in grize krog sebe, če le še zamore čeljust gibati in grizti.

(Dalje sledí.)

Tečne drobtinice za živinorejo,

ali

dober svèt mladim živinorednikam.

(Konec.)

8.

Ali je dobro, če živina v hlevu na drenji ali tesnim prostoru stojí?

Ni dobro, ampak škodljivo je. Goveja živina, ki prežvekuje, rada ena drugo liže, in lahko se zgodí, de se ojstriga jezika dlake primejo, które s slino v želodec pridejo, v njem obležé in ga opéšajo, de, kakor je treba, piče prekuhati ne more, od kodar veliko bolezin izvira. Boljši in zdravši je, ako se živina narazin postavi, takó, de ena druge lahko ne doseže.

Ako je živina v tesnih hlevih in v drenji, se naredí huda sopárca tudi, ktera čezdalje bolj zrak v hlevu ostrupí, kar je za živino kaj škodljiva reč. Srednja gorkota živini nar boljši tekne.

9.

Na kaj je per govejí živini posebno skerb treba iméti?

Na snago. Snažnost živine je pol reje. Nastil in česalo bosta več ko kerma zdala. — Ta stari pregovor naj bi si vsak živinorednik na hlevne vrata z debelimi čerkami zarisal, de bi ga vselej zagledal, kader v hlev gré. Živinoredniki, imejte živinčeta v čednih hlevih. Izkidajte večkrat gnoj; sopárca gnojniga kupa čezdalje bolj zrak v hlevu ostrupí. Nastiljajte vsaki dan s suho steljo, de živina v gnojnici stala ne bo. Če vreme perpustí, izženíte živino za nekoliko časa na zdrav zrak. Dajte ji čiste pijače. Zračni, suhi hlevi živinčetu zdravje ohranijo, in tudi pomagajo, de se živina bolj redí. Nesnaga, blato, pajčina, gnojnica, prah, prevelika sopárca v hlevih so gotovi vzroki raznih živinskih bolezin, ktere bi se bile lože dale odverniti, kakor ozdraviti.

10.

Ali je tréba tudi govejo živino česati?

Ne kimajte z glavami, ako vam rečem, de je potrébno, zdravo in koristno večkrat kravo, tele in vola počesati, in ga prahú, blata in gnoja rešiti, kteriga se lahko v nečednih hlevih takó nabere, de je živini k veliki težavi, nadlegi in bolehnosti. Ako se koža ne snaži, ostane blato in pot na nji, se zamašijo dihavne luknjice, živina se slabo redí, garje in uši dobí, hira in zbolí. Kader po stegnih blato stojí, ali de je živina vmazana in nesnažna, je jo gerdo viditi, in ji to tudi škodje. Odergnite blato s česalam ali štrigeljnam ali pa saj s slamo; bo bolj živa, in se bo bolj redila.

H koncu rečem še: bodite pa tudi miloserčni do živine! Ne preobložíte je čez moč s pretežko vožnjo. Dajte ji čas, de se spočije. Nepretépajte je; tudi živina ima svoje občutke, in bolečine takó kakor človek občuti. Odpodíte od hiše zanikerne, neusmiljene hlapce, pastirje in pastarice, kteri ubogo živino brez usmiljenja pretépajo, v nemar pušajo, čez moč naganjajo, ki ji potrébniga živeža in pijače ne pervošijo, in jo v hlevu v vedni nesnagi stati pusté. Taki gerduni vam s svojo terdoserčnostjo več škode kakor dobička storé, in živina se jih že od deleč bojí.

Ako vam živina zbolí, imejte poterpljenje ž njo, naj vas ginejo tudi bolečine uboge živine; pridite ji torej za časa na pomoč.

Tudi živina je božja stvar, in za nas velik božji dar, kmetovo pa nar veči bogastvo; torej je neusmiljeno ravnanje z živino pràv nespametno in škodljivo.

Globoko si v serca vtisnite lep izrek, ki pravi:

Če brez potrebe mučil si žival,
Pred Bogam tud odgovor boš dajal.

K..c.

Nar boljši jeklene peresa za kočíje.

V Graškim obertniskim časopisu (Industrie-Blatt Nr. 31) beremo veliko hvalo, ki jo Graški kovaški mojster Jožef Weindorfer fužinarju F. Pezendorferju (Gewerksinhaber in Rottenmann) zavoljo posebno dobrih jeklenih perés za kočíje in vozove sploh, daje, rekoč: „Pezendorferjevo blagó prekosí vsako drugo te sorte in se tudi angležke robe ne vstraši.“

Velki zbor

c. k. Ljubljanske kmetijske družbe 20. dan veliciga travna.

Pretečeni četertek je bil za kmetijsko in obertnisko družbo v Ljubljani takó vesel dan, de smo ga z zlatimi čerkami v zgodovinske bukve naše družbe zapisali. Preljubi oče teh dveh družb, ki ste kakor dve sestri v prijazni zaveži, naš svitli nadvojvoda Janez, so letašnji

velki zbor obiskali in od poldesetih noter do šestih popoldan smo veselje vživali, Jih med saboj imeti.

Že smo se bali, de ne bojo prišli, ko smo od velike žalosti po Njih rajncim bratu, nadvojvodu Korelnu, slišali, ki je pred dvema tednama umerl. Vidilo se Jim je tudi na obrazu, kakó močno je Njih blago serce ginjeno in ranjeno — vunder pa so prišli — Samí sicer žalostni — nas razveseliti, ki smo Jih takó željno pričakovali.

Ob devetih zjutrej so se udje kmetijske in obertniske družbe v veliki dvorani deželnih stanov zbrali, visociga gosta vredno sprejeti, in med imenitnimi gospodi smo — kar je tudi presvitliga Nadvojvoda prav veselilo — nekaj naših kmetov vidili, ki so kot pravi udje kmetijske družbe pri tem zboru pričijoči bili. Vsih udov skupej nas je 152 bilo, ki so iz bližnjih in daljnih krajev skupej prišli. Njih ekscelencija, naš milostljivi škof in knez gosp. Anton Alojzi; potem vodja kmetijske in obertniske družbe gosp. grof Lihtenberg in pa družbini zborniki so šli gospodu Nadvojvodu v vežo nasproti, ki so se ob poldesetih z Njih ekscelencijo našim deželnim poglavarjem gosp. baronam Weingartnam k zboru pripeljali.

V dvorano stopivši, so Nadvojvoda zbrane ude tako prijazno pozdravili, kakor pozdravi oče svojo družino, od ktere je bil dolgo ločen. Njih perva beseda je bila: „Me veselí, de nas je toliko skupej!“

Tudi iz Koroškiga sta prišla dva visokospoštovana gospoda, žlahtni gosp. Moro, vodja Koroške kmetijske družbe, in gosp. Laner, odbornik ravno te družbe. Iz Štajarskiga nas je obiskal glasoviti gosp. Hašnik, verli prijatel in pisatel naših Novic.

Ko se je vse na svoj sedež podalo, je začel vodja kmetijske družbe, grof Lihtenberg nagovor, v kterim se je svitlimu Nadvojvodu za veliko čast serčno zahvalil, de so nas po štirih letih zopet obiskati blagovolili, in Jim je neizrečeno veselje na znanje dal, ktero je cela dežela občutila, ko se je razglasilo, de bojo Njih cesarska Visokost nas obiskali.

Po tem nagovoru, v kterim se je gosp. vodja proti koncu tudi rajnkiga gospoda J. Hradeckita — kteriga družba milo pogreša — spomnil, so se začeli pomenki tega zbora, ki je do dveh popoldan terpel.

Po dokončanim zboru so se zbrani udje kmetijske in obertniske, pa tudi udje zgodovinske in zemljoslovske družbe v koliseum podali, kjer je bila krasna gostija napravljena. Kdo pa zamore veselje popisati, ktero so vsi gostí občutili, de so tudi Nadvojvoda četverim družbam čast skazali in z njimi v koliseumu kosili.

V sredi kosila so napili Nadvojvoda pervo zdravico presvitlimu Cesarju in Cesarici — drugo pa kmetijski družbi. Potem so napili deželni poglavar zdravico svitlimu Nadvojvodu — potem Njih gospé in Njih sinu; grof Lihtenberg, družbini vodja, pa so jo napili deželnimu poglavarju gosp. baronu Weingartnu; deželni poglavár pa našimu milostljivimu knezu in škofu gosp. Antonu Alojzju.

(Dalje sledí.)

Zvezdoslovje.

Pisano od M. Vertovca.

Namen naših „Novic“ ni le samo Slovence k bolj umnimu kmetijstvu buditi, ampak jih tudi po visokejim spoznanji k Stvarniku povzdigovati in v duhu poveseljevati. Nič pa ne zamore človeka bolj povzdigniti in mu visokejih in vredniših zapopadkov od Božje neskončne mogočnosti, modrosti in dobrote dati, kakor na tanjko prepričane resnice zvezdoslovja ali zvezdoznanstva. Od tacih resnic bomo od časa do časa kak kratek sostávk radovednim bravcam „Novic“ spisali.

Akoravno je zemlja ena nar manjših zvezd zmed téh, ki jih na nezmerljivim nebu vidimo in ne vidimo, in ki so bile z besedo „sgódi se“ vstvarjene, vender bi moglo človeku nar bolj mar biti, zemljo poznati, iz ktere prahú in pervín njegovo teló obstojí, od ktere jo obdelovaje živí, in na kteri se on prikaže, nekoliko časa popotva — in pogíne. Kdor zemlje ne pozná, ne bo mogel tudi zvezd, ali od visokejíga stvarjenja vrednih zapopadkov imeti.

1. §. *Zemlja je krogla.*

Od nekdaj so menili in menijo še vsi prosti ljudjé, de zemlja je neka velika gerbasta ploša; pa vender so nekteri modrijani med Gerki že čez 400 lét pred Kristusam sodili, de je krogla, brez de bi bili zamogli od tega prepričati se. V poslednjih stoletjih so se pa vsi učeni te resnice takó popolnama prepričali, kakor drugi ljudjé, de je 3 in 4=7. —

Iz vsake visokejih gor se ne vidi čez 20 milj dalječ; — vidi se sicer neka okrogla, nekoliko gerbasta, od plaviga neba obméjana planjava. Že tó nam pravi, de zemlja mora krogla biti. Na morji se pa ne vidi čez 15 milj dalječ. Kar je od visokejih gor čez 20 milj, in na morji čez 15 milj oddaljeno, se že za okrožem našim očem skrije. Ko bi bila zemlja neka ploša ne pa krogla, bi se iz nar visokejih gor, saj z okrepčanimi očmí vse dežele, in iz ene dežele čez morje v drugo viditi moglo; sonce bi v vsih deželah in po celim svetu ob enakim času gori, in tudi za gnado božjo šlo, kar se pa takó ne godí.

Kadar se barka iz daljniga morja kaki deželi ali mestu perbližuje, se zagledajo narpred nar viši, potem nižji gore in griči; na tó se vidijo cerkveni turni, kasneje mestne strehe, hiše, zadnjič ljudjé, ki se na tergih prek morja sprehajajo; — po primeri, kakor se barka iz okroža vzdiguje in bolj na ravno pride, se zmirej več vidi.

Kdor bi se na daljno pot proti severju podal, bi nizko na nebi čedalje več novih zvezd zagledal, kterih ni na svojim domu še nikoli vidil; nasproti pa mu bodo na nebu proti jugu nizke, znane zvezde zginovale; vse tó po primeri kakor bi bolj za okrož šle. Vsi tisti, ki se peljejo po morji v daljne južne dežele, zgubijo počasi vse naše severne zvezde, ne vidijo več ne veliciga ne maliga vozá; zvezde, ki ležé našim očem na sončni poti, jim postanejo severne, in prek juga vidijo čedalje več kar lepih zvezd, ki jih niso popred vidili, in ki jih tudi mi ne bomo nikoli vidili, če tje ne pridemo. Vse tó bi pa ne moglo takó biti, ko bi zemlja krogla ne bila.

Vse zvezde na nebu so okrogle; kér je naša zemlja tudi zvezda, je misliti, de mora tudi ona krogla biti. Če pride zemlja v svojim teku med sonce in luno, ne more več sončna svetloba na luno pasti; — nanjo pa pade senca naše zemlje, — in mi pravimo: de luna mračí ali mrakne. Kér je pa zemeljna senca na luni okrogla, mora tudi sama zemlja okrogla biti. —

Kér je zemlja resnično krogla, je lahko po tem takim razumeti, de vsako mesto, vsaka vas, grad, hiša, človek, drevó, travna bilka i. t. d. se znajde ravno srèd svetá.

(Dalje sledí.)

Šolske novice iz Gorenskiga.

V naši nar bližnji sosednji, v Krajnji, so šole z vsimi stroški, razun snaženja in nekaj derv, preskerbljene od mestne občine, kar več sto goldinarjev vsako leto znese. Mestna občina ima tedej posebne, velike zasluge za šolsko izobraženje sleherno leto. Učilo se jih je lani 159 fantičev in 124 deklét, 32 deklét pa tudi v ženskim rokodelstvu, ki ga je vsakimu dekletu znati po-

treba, de bo kot pridna gospodinja delala, ne pa na pručici noge zibala, v šticeljnih roke grela, z opravljivimi žnablji kofiček čivkala, nad možem se pa togotila, de naj ji za terde petice kupuje, kar bi lahko sama mogla narediti, ako bi le vedla, zakaj de jo je ljubi Bog vstvaril. Pa vender pri vsem tem se take robe, kakor povsod, tudi v Krajnji marsikej stakne!

Kar zadene mirno vedenje in na tanjko in zastopno govorjenje in razlaganje, zasluži Krajnski učenik gosp. Engelman posebno hvalo; vsak, ki ga je slišal, nam bo poterdil, de če mu je kdo kos na Krajnskim in tudi dalej, bo težko kdo čez-nj. Veliko je, kar smo rekli, pa brez skerbi jo vender še enkrat poterdimo. —

V Šenčurji so otroci posebno v številstvu takó izurjeni, kakor malokje drugod.

V Kokri (pod oblakoslonama „Kočno“ in „Grintovcam“) pozimi med desetim opravilam in keršanskim naukam fantiče in deklíne gospod fajmošter lepó učé krajnsko brati, jih do poletja z lépimi, svetimi bukvami preskerbijo, in jih potem na napovedani dan po posebni maši, ko je mladina, ktera je te starosti, spoved in sv. obhajílo opravila, tako z dušno jedjó, s presvetim zakramentam, in s svetimi bukvami preskerbljene, odpravijo noter do po vélikim Šmarnu na visoke planíne. Ali ni to serčno milo, ko dušni pastir mlade pastirje učí in odpravi iz globoke doline na snežniške planíne!

V Podbrezji so si gospod fajmošter iz lastne pridnosti zbrali že lani 42 otrok, ktere pod njih posebnim vodílam mežnar vsaki dan prav po šolski šegi učí; sami pa večkrat med tednam keršanski nauk učijo. Letas želé iz čisto domačih naprav šolo zidati. Ali niso to verli gospod, neutrudljivo pridni oskerbnik šol? Bog daj srečo gospodu S.....!

V Šmartnim zraven Krajnja je lanjsko leto neki dan peršel k učeniku kmet s kôšem na herbtu v šolo. „Oče! vun, vun iz šole! pa še s košem!“ mu reče perjazni učenik. Kmet pa: „Naj ne zamerijo (postavi koš na tla) fanta sim pernesel; noga ga bolí, de se nemore nanjo opreti, in še zima je; on pa le v šolo tiší.“ — Kakó se je gospod učenik čudil, kako so se otroci smejali, ko je njih tovaršik iz koša v klop zlezel! In to je precej časa terpelo, dokler ni fantič ozdravel. Zdej naj pa še kdo reče, de učeniki, kmetje, otroci na Krajnskim niso vneti za šole! Kolikrat se je že kjé drugéj kaj taciga zgodilo? Vóšimo šolarčku (Janezu Bogataju iz gorenje Save), de ko je v košu v šolo hodil, bi kedaj se v kočíi vozil! —

Primskovski.

Še ena povest od Petra Klepca.

Peter Klepec je bil iz Osilnice per Horvaški granici na Krajnskim nezakonski otrok neke revne matere. Pastirji, njegovi tovarši so mu večkrat njegovo rojstvo očitali ter ga zasramljivo pankerta imenovali. Tepli so ga in marsikako goslali. Enkrat njih nadležnosti ni mogel prestati, gré torej domú. Ravno na kresni dan je bilo, ko so imeli vôli navado se boriti. Tù sreča vôla, kterimu nadležnost svojih tovaršev toži; vôl mu odgovorí: Pojdi z mano, odlomi eno šibico, ki je v enim letu zrastla, vdari ž njo mojiga nasprotnika — tistiga vôla, ki bo prišel z menoj se bojevat in ki je močneji memo mene: s tem boš meni k zmagi pomogel, sebe pa močniga storil, de te nihče ne bo premagal. Kakor je vol Klepcu pravil, tako se je vse zgodilo.

Po svoji navadi gré Klepec spet s pastirji. Letí so ga hotli pretepati, on pa je vse premagal in otepel. Domú se perjokajo in perpovedujejo: kaj Klepec zdej ž njimi počnè, kteriga so sicer oní premagali. Povsod se je razglasilo, kakó je močán. Cesar ga je na Dunaj poklical in mu djal: Kér od tvoje močí toliko slišim, pokaži mi jo. Klepec gré na ulice in vse težke vozé z naklado vred okoli oberne, de so bili proti tistim kraji zasukani, od kodar so prišli. Cesar pravi: Vozniki bi z velikim trudam vozé spet po svoji želji obračali, ti jim jih spet oberni, kot so bili popred. Tudi to storí Klepec, in potlej reče, de naj mu 12 podkov pernesó. Ko so mu jih dali, jih vse na enkrat v roke vzame in raztegne ali razravná. Potlej mu pravi Cesar: Na meji med Krajnskim in Horvaškim je neki silno velik Turk, 90 centov težek, ki vsak dan naše ljudí na dvoboj kliče; če si ga upaš premagati, ti bom močno hvaležen; ta dvoboj ima razločiti, čigava bo dežela. Klepec obljubi, de se bo z velikim Turkam skusil, in se znosil nad njim, ki zaničuje avstrijansko carstvo. Vse je bilo pripravljeno za dvoboj. Avstrijanski in tudi turški car sta vsak svojiga junaka sama perpeljala. Nar pred je bil zdaj pogovor od kosila ali od obroka. Turški junak je hotel 12 bokalov vina in 9 hlebov kruha; Klepec je bil dosti manji in si zvoli le en polič vina in pol hleba kruha. Med obrokam je Turk zaničljivo Klepca pogledoval. Po obroku se boj začnè, naskrižem sta se za rame zgrabila, in Klepec je svojiga nasprotnika tako stresel, de je vse vino od njega nazaj spljivelo. Ko je Sultan ali turški car vidil, de z njegovim bojevavcam nič ne bo, zavpije nad Klepcam in pravi: Zgrabi in treši ga ob zid; in letá zgrabi Turka ter ga ob zid razmaže. Potlej je Klepec turško vojsko do Beliga Grada gnal in debla od dreves za njo metal, ali pa tudi ž njimi pobijal.

Per Belim Gradu je meč v zemljo zasadil, in ko je Turke naprej gnal, je djal: Če se bo meč sam v zemljo pogreznil, pomeni to, de je sila in de pomoči potrebujem; če se bo pa iz zemlje sam vzdignil, je znamnje, de z lahkoto premagujem. Zdaj se je meč pogrezoval, zdaj se iz zemlje pomikal, ali Klepec je na zadnje vender srečno Turke premagal. Moškovitarji te zmage veséli, so neko stegno dežele prek Donave Avstrijanam prepustili. Avstrijanski Cesar je Klepcu za plačo tega zmaganja dal karkoli je želel, namreč: prostost zveri loviti (freie Jagdbarkeit), odpušenje davkov in še več drugih rečí.

Klepec si je potlej leseno hišo napravil, in vsako steno je naredil le iz treh, eniga na druziga položenih brunov, kteri so tako debeli bili, de je bila stena dosti visoka. — Nekteri okoli Osilnice, kakor sim jih sam slišal, terdijo, de Klepcova hiša še dandanašnji stojí, in de so jo sami vidili.

Poženčan.

Urno, kaj noviga?

(Perve letašnje češnje) so pernesle Ipavke 17. dan tega mesca v Ljubljano — 6 češnjic za en krajcar. Za letašnjo pozno spomlad je to gotovo zgodej.

Današnjimu listu je perdjan 9. dokladni list.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani 22. Vélikiga travna.		V Krajnju 17. Vélikiga travna.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	3	10	3	10
1 » » banaške	3	15	3	9
1 » Turšice	2	12	2	5
1 » Soršice	2	38	2	40
1 » Réži	2	23	2	28
1 » Ječmena	1	50	1	40
1 » Prosa	1	51	1	50
1 » Ajde	1	35	1	33
1 » Ovsa	1	3	1	7

Vrednik *Dr. Janez Bleiweis.* — Natiskar in založnik *Jožef Blaznik v Ljubljani.*